

Bruxelles, 9 aprilie 2019
(OR. en)

8361/19

CULT 67
RELEX 365
EDUC 197
DEVGEN 78
PESC 16

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Nr. doc. ant.:	7749/19
Subiect:	Concluziile Consiliului privind o abordare strategică a UE în ceea ce privește relațiile culturale internaționale și un cadru de acțiune

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile privind o abordare strategică a UE în ceea ce privește relațiile culturale internaționale și un cadru de acțiune, astfel cum au fost adoptate de Consiliul Afaceri Externe în cadrul reuniunii sale din 8 aprilie 2019.

Concluziile Consiliului privind o abordare strategică a UE în ceea ce privește relațiile culturale internaționale și un cadru de acțiune

Consiliul Uniunii Europene,

PE BAZA:

1. Convenției UNESCO din 2005 asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale¹;
2. Concluziilor Consiliului din 23 mai 2017 privind o abordare strategică a UE în ceea ce privește relațiile culturale internaționale²;
3. noului Consens european privind dezvoltarea: „Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru” din 7 iunie 2017³;
4. Concluziilor Consiliului din 23 mai 2018 privind necesitatea de a scoate în evidență patrimoniul cultural în toate politicile din UE⁴;
5. Concluziilor Consiliului din 27 noiembrie 2018 cu privire la Planul de lucru în domeniul culturii pentru perioada 2019-2022⁵;

SALUTÂND

6. Comunicarea comună din 2016 a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant „Către o strategie a UE pentru relațiile culturale internaționale”;

¹ <https://en.unesco.org/creativity/convention>

² JO C 189, 15.6.2017, p. 38.

³ JO C 210, 30.6.2017, p. 1.

⁴ JO C 196, 8.6.2018, p. 20.

⁵ JO C 460, 21.12.2018, p. 12.

7. Comunicarea Comisiei din 2018 „O nouă agendă europeană pentru cultură”;

LUÂND ACT DE

1. raportul din iulie 2018 privind situația actuală a parteneriatului dintre clusterelor institutelor culturale naționale din Uniunea Europeană (EUNIC) și delegațiile UE și de recomandările acestuia⁶;
2. lansarea proiectului „Casele de cultură europene”, al cărui obiectiv este testarea și punerea în aplicare a unor modele inovatoare de colaborare între actorii europeni și părțile interesate locale din țările din afara UE⁷;

RECUNOSCÂND CĂ

1. politica externă a Uniunii Europene este întemeiată pe dezvoltarea solidarității politice reciproce a statelor membre, pe identificarea problemelor de interes general și pe realizarea unui grad din ce în ce mai mare de convergență a acțiunilor statelor membre;
2. acțiunea Uniunii în domeniul culturii se bazează pe competența UE de a desfășura acțiuni de sprijinire, de coordonare sau de completare a acțiunilor statelor membre;
3. diversitatea culturală și dialogul intercultural fac parte integrantă din valorile Uniunii Europene și joacă un rol important în promovarea drepturilor omului, a libertății artistice, a respectului și a toleranței față de ceilalți, a înțelegerii reciproce, a prevenirii conflictelor, a reconcilierii și a combaterii extremismului și contribuie la democratizare, la o bună guvernare și la societăți mai pașnice;
4. reprezentând, în primul rând, o valoare de sine stătătoare, cultura are efecte socioeconomice pozitive, îmbunătățește calitatea vieții, iar rolul său pozitiv în relațiile externe capătă tot mai multă recunoaștere;

⁶ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁷ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

CU SCOPUL

1. de a consolida eficacitatea și impactul politicii externe a UE prin integrarea relațiilor culturale internaționale în gama de instrumente de politică externă ale sale, avându-se în vedere, în special, o perspectivă pe termen lung;
2. de a îmbunătăți coerența pozițiilor și a acțiunilor UE la nivel multilateral pentru a spori eficacitatea UE ca forță de coeziune în relațiile internaționale, inclusiv prin înlăturarea obstacolelor astfel încât toate părțile interesate relevante să își desfășoare activitatea în mod eficace;
3. de a promova învățarea reciprocă, înțelegerea interculturală și un climat de încredere între UE și partenerii săi în cadrul relațiilor externe, conferind în același timp autonomie sectoarelor culturale locale astfel încât să acționeze ca motoare ale dezvoltării durabile și favorabile incluziunii, precum și ale progresului social și cultural și promovând diversitatea culturală, inovarea și reziliența economică;
4. de a contribui la consolidarea reciprocă a dimensiunilor externe ale politicilor, programelor și proiectelor culturale, precum și a dimensiunii culturale și creative a relațiilor internaționale ale UE și ale statelor sale membre prin intensificarea cooperării intersectoriale atât în interiorul instituțiilor Uniunii și al statelor membre, cât și între acestea;
5. de a obține sinergii și complementaritate între activitățile întreprinse de UE și statele sale membre în țările terțe, inclusiv reprezentanțele diplomatice și consulare ale acestora și rețeaua EUNIC;

ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR DE

1. sfera de competență a statelor membre, cea a Comisiei și, respectiv, cea a SEAE, precum și de principiul subsidiarității și al complementarității;

RESPECTÂND

1. diversitatea culturală, libertatea artistică și independența sectorului cultural;

RECUNOSCÂND CĂ ESTE NEVOIE DE

1. o abordare transversală a culturii, care să includă industriile culturale și creative, artele, știința, educația, turismul și patrimoniul cultural etc.;
2. continuarea luptei împotriva traficului ilicit de bunuri culturale;
3. incluziune: ar trebui încurajată și facilitată implicarea statelor membre în țările terțe, inclusiv în cele în care nu au reprezentanțe diplomatice sau consulare;
4. un nou spirit de dialog și de înțelegere și învățare reciprocă, ceea ce presupune cooperarea cu părțile interesate locale și cu societatea civilă la toate nivelurile (planificare, proiectare, punere în aplicare) și în condiții de egalitate, în scopul unei abordări ascendente și interpersonale, al autonomizării, participării și co-creării la nivel local;
5. o abordare descentralizată, care necesită politici și proiecte adaptate la contextul, nevoile și aspirațiile locale;
6. explicații și sensibilizare, inclusiv în ceea ce privește rolurile respective și așteptările reciproce ale instituțiilor UE și ale statelor membre, precum și ale reprezentanțelor diplomatice și consulare ale acestora, ale institutelor și ale rețelelor culturale ca de exemplu EUNIC, precum și ale altor părți interesate;
7. flexibilitate în proiectarea instrumentelor de finanțare și administrative, pentru a sprijini, de asemenea, proiectele mici și mijlocii și pentru a se adapta la capacitățile locale;

STABILEȘTE, PRIN URMARE, URMĂTORUL CADRU DE ACȚIUNE INVITÂND STATELE MEMBRE:

1. să intensifice, dacă este cazul, colaborarea între ministerele relevante, în special ministerele culturii și cele ale afacerilor externe;

2. dacă este cazul, să dezvolte în continuare rețelele existente pentru dezvoltarea cunoștințelor și competențelor și să încurajeze dialogul dintre mediul academic și practicienii din domeniul relațiilor culturale internaționale;
3. să profite, atunci când deține președinția Consiliului UE, de reuniunile informale ale înalților funcționari din cadrul ministerelor culturii și ale înalților funcționari responsabili cu cultura în cadrul ministerelor afacerilor externe, pentru a analiza și a sprijini punerea în aplicare a acestei abordări strategice, în plus față de reuniunile Consiliului și ale grupurilor sale de pregătire relevante la nivel geografic și tematic, care rămân autoritatea principală în materie de orientare politică, elaborare a deciziilor și luare a deciziilor;
4. să-și intensifice participarea la pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea strategiilor și proiectelor culturale comune la nivel local din țările terțe. EUNIC și cooperarea dintre reprezentanțele diplomatice și consulare ar putea contribui la îndeplinirea acestui obiectiv;

ÎNDEMNÂND COMISIA ȘI ÎNALTUL REPREZENTANT AL UNIUNII PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI POLITICA DE SECURITATE:

1. să integreze principiile și obiectivele acestei abordări strategice și să consolideze colaborarea cu organismele relevante ale Consiliului în vederea proiectării și punerii în aplicare a cadrelor tematice și geografice existente și viitoare, de exemplu în contextul extinderii, al dezvoltării și al țărilor vizate de PEV sau al partenerilor strategici;
2. să pună la dispoziție cunoștințele de specialitate adecvate în domeniul relațiilor culturale;
3. să desemneze „puncte de contact cultural” și să asigure capacități adecvate pentru cultură în cadrul delegațiilor UE;
4. să instituie un punct de contact web unic care să permită accesul la informații privind politicile, programele și acțiunile UE întreprinse de Comisie și de SEAE în ceea ce privește relațiile culturale internaționale;

5. să includă aspectul relațiilor culturale internaționale, după caz, în rapoartele periodice privind acțiunile și programele de politică externă, inclusiv în contextul Strategiei globale;

ÎNDEMNÂND STATELE MEMBRE, COMISIA ȘI ÎNALTUL REPREZENTANT AL UNIUNII PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI POLITICA DE SECURITATE CA, ÎN CADRUL DOMENIILOR LOR DE COMPETENȚĂ RESPECTIVE ȘI ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR DE PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII ȘI AL COMPLEMENTARITĂȚII:

1. să consolideze coordonarea, sinergiile și orientările strategice în ceea ce privește cel mai bun mod de promovare a relațiilor culturale internaționale, în special prin implicarea regulată a Consiliului și a grupurilor sale de pregătire relevante, precum și a grupurilor de experți specializate;
2. să consolideze în continuare rolul culturii în politicile și programele din cadrul relațiilor externe, inclusiv în cadrul PESC;
3. să promoveze cooperarea, în concordanță cu obiectivele acestei abordări strategice, cu țările terțe și cu organizațiile internaționale relevante, în special UNESCO și Consiliul Europei;
4. să intensifice eforturile pentru a ajunge la poziții comune ale UE în cadrul forurilor și rețelelor multilaterale și, dacă este cazul, să transmită un mesaj unitar în ceea ce privește chestiunile cu impact asupra relațiilor culturale internaționale;
5. să sprijine eforturile de consolidare a rolului culturii ca factor orizontal de promovare a obiectivelor de dezvoltare durabilă;
6. să faciliteze, prin intermediul cadrelor instituționale și juridice adecvate și al unor măsuri de sprijin corespunzătoare, mobilitatea artiștilor și a profesioniștilor din domeniul cultural între UE și țările terțe;
7. să dezvolte parteneriate cu organizații și instituții internaționale care promovează rolul culturii și al patrimoniului cultural în restabilirea păcii în zonele de conflict și post-conflict;

8. să depună eforturi deosebite pentru punerea în aplicare a unor proiecte și acțiuni comune în țările terțe, pe baza unei viziuni strategice comune elaborate la nivel local de către statele membre, reprezentanțele diplomatice și consulare ale acestora, institutele lor culturale, EUNIC, delegațiile UE și părțile interesate locale; în acest scop ar trebui dezvoltate cadre și instrumente adecvate;
9. să utilizeze mai bine forurile, mecanismele, rețelele și bazele de date existente pentru partajarea informațiilor și schimbul de bune practici, inclusiv platforma pentru diplomația culturală.

Principalele referințe politice

- Convenția de la Haga pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, 1954;
 - Convenția UNESCO privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului ilicit de proprietate culturală, 1970;
 - Convenția UNESCO privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, 1972;
 - Convenția UNESCO pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, 2003;
 - Convenția UNESCO asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale, 2005;
 - Agenda 2030 a Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă, 2015;
 - Convențiile Consiliului Europei privind cultura, patrimoniul arhitectural, patrimoniul arheologic, valoarea patrimoniului cultural pentru societate și peisaj;
 - Concluziile Consiliului din 20 noiembrie 2008 privind promovarea diversității culturale și a dialogului intercultural în relațiile externe ale Uniunii Europene și ale statelor sale membre;
 - Concluziile Consiliului din 24 noiembrie 2015 privind cultura în relațiile externe ale UE, cu accent pe cultură în cooperarea pentru dezvoltare;
 - Concluziile Consiliului din 17 octombrie 2016 privind Strategia globală pentru politica externă și de securitate a UE
-